

DE NOORD BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS
Voor de Stad . . . 12.
Franco per post. . . 14.

DICERE VERUM QUI VETAT!
HORATIUS.

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
30 cents de week

(Verschijnende driemaal ter week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag)

HOE DE KATHOLIEKEN IN NOORD-BRABAND IN HET BEGEVEN VAN BEDIENINGEN BEVOORREGT ZIJN EN BLIJVEN!?!

Zie het vorige nummer.

Zagen wij in ons vorig nummer, hoe in het vak van accijnsen, directe belastingen, in- en uitgaande regten, geheel de hoofd-administratie, op één lid na, dat oud is, en weldra staat vervangen te worden, de Protestantsche godsdienst belijdt; hoe in de drie hoofdplaatsen der arrondissementen vijf ontvangers posten door vier Protestanten bekleed worden; terwijl onder de hoofd-ambtenaren van het kadaster niet één enkel Katholiek meer gevonden wordt; in het vak van zegel en registratie, hypotheek en successie-regten, is het geen zier beter geschapen. Ziehier de hoofd-administratie:

- Jhr. J. L. Stern, Provinc. inspect. PROTESTANT.
- F. L. A. Collard, insp. te Breda. PROTESTANT.
- J. F. L. Verster, verificateur met den personeelen titel van inspect. te 's Bosch. PROTESTANT.
- G. G. P. L. de Smit, verificateur. PROTESTANT.
- G. B. Dericks, idem. KATHOLIK.
- P. Winkelman, magazijnmeester van het zegel. PROTESTANT.
- W. Smits, ontvanger van het buitengewoon zegel. PROTESTANT.
- G. J. Versfelt, hypotheek-be-waard. te 's Bosch. PROTESTANT.
- Mr. C. H. Pels Rycken, id. te Breda. PROTESTANT.
- J. B. Redelé, id. te Eindhoven. PROTESTANT.

In het geheel zegel- hypotheek- en registratie-bestuur hebben de Katholijken dan nog de eer, één enkel, zegge 1 lid te tellen, dat met hen dezelfde godsdienst-leer belijdt: één oud verdienstelijk ambte-naar, ziedaar al die plaats die voor ons is ingeruimd. Dat is dus van de één, tenzij men er ook nog bijtelt den Heer B. van Gulpen, die sinds het jaar 1811 zegelklopper geweest is, en nog in dat vak is Katholiek. Maar zijne aanstelling dateert van den francheien tijd. Twee van eelt het is ijselijk hoe de protestanten verdrongen worden!

Uit het gister en heden aangevoerde schijnt te blijken, dat bij het bestuur, of bij de partij, welke aan het bestuur hare kandidaten opdringt, de vaste opinie bestaat, dat een Katholiek slecht geschikt is, of moet zijn tot inspecteeren, verifieeren, controleeren. Men schijnt echter een weinig meer bekwaamheid bij den Katholiek te vooronderstellen in de kunst van ontvangen; althans onder de ontvangers van de registratie, zegel en successie-regten hebben wij het buitengewoon groot geluk gehad, eenige Katholijken te ontmoeten. Wij onderschrijven het woord eenige. Het verdient zulke. In onze jacht op Katholijken in de hoofd-kwartieren der verschillende brigades ambtenaren, stieten wij tot nu toe slechts op één; en ook eens op twee Katholijken, toen wij den zegelklopper uit het jaar 1841 opsnoefden. Hier, bij de voormelde ontvangers-brigade ontdekten wij er eenige. Hoeveel denkt gij?

Edoeh men behoort alvorens te weten dat, alles zaamen genomen, de provincie in hare drie arrondissementen met 15 ontvangers van hypotheek en zegel, enz is bezaaid. Tien daarvan, zegge 10, zijn protestant; en wanneer men volgens Bartjens 10 van de 15 aftrekt, komt men tot het verbazend groote getal 5, zegge vijf, welke de Katholijke godsdienst belij-dende, evenwel zijn mogen slagen, om zich eenen post te laten bezorgen, dien wij ook nog onder de vette kunnen rangschikken. Het is blijkbaar dat er progressie is.

Ziehier dezelve
ONTVANGERS DER REGISTRATIE, ZEGEL, ENZ.

- ARRONDISSEMENT HERTOGENBOSCH.
- H. J. Gerrits te 's Bosch. KATHOLIK.
 - C. F. de Lannoye te Tilburg. KATHOLIK.
 - C. P. Bakke de Laar te Heusden. PROTESTANT.
 - J. C. P. M. Pels Rycken te Oss. PROTESTANT.
 - J. Loyer te Waalwijk. PROTESTANT.
 - F. A. van Olften te Grave. KATHOLIK.
 - Junkr. J. Stern te Boxtel. PROTESTANT.
- ARRONDISSEMENT BREDA.
- J. B. van Breda. PROTESTANT.
 - J. B. van Breda te Bergen-op-Zoob. KATHOLIK.
 - C. B. van Breda te Zevenbergen. PROTESTANT.
 - J. B. van Breda te Oosterhout. PROTESTANT.
 - F. B. van Breda te Oudenbosch. PROTESTANT.

- ARRONDISSEMENT EINDHOVEN.
- J. F. Rousseau te Eindhoven. KATHOLIK.
 - G. J. van Meurs te Helmond. PROTESTANT.
 - E. Blanken te St. Oedenrode. PROTESTANT.

Wij herhalen het nogmaals, het is ijselijk, hoe de protestanten door de Katholijken verdrongen worden!!!

Ter gelegenheid van de debatten in de Tweede Kamer over het ontwerp van wet nopens de patenten, hebben verscheidene leden hunne ongunstige stemming jegens sommige onaanvaardige financiële wetten toekennen gegeven. Vele leden hebben verklaard, dat, naar hunne wijze van zien eene algeheele herziening van het financiële stelsel noodzakelijk is. Onder deze waren vooral de heeren: VAN GOLTSTEIN, VAN DAN VAN YSSELT en LUYKEN, die er sterk op aandrongen, dat men op eene gelijkmatige verdeling van lasten moest uit zijn: dat men de rijken, de rentheffers treffen moest, eene belasting op de inkomsten nitschrijven, om de schamele ingezetenen te kunnen ontheffen. Wij hopen dat de toekomstige behandeling der financiële voordragten, de gelegenheid wezen zal, welke men zal aangrijpen, om dan toch eindelijk eens datgene ten uitvoer te brengen, wat de Tweede Kamer sinds meer dan twintig jaren gewild heeft, zonder het misschien ooit krachtdadig te willen, dewijl het nog heden onder de pia vota behoort, eene verdeling namelijk van lasten, welke den behoeftigen stand volkomen spaart, den nijveren burgerstand verlicht, en de rijken, meer overeenkomstig hun vermogen tracht te doen dragen. De Heer LUZAC vond het onvoorzigtig en onraadzaam eene bijzondere soort van bezittingen of inkomsten te willen treffen. Zijn Ed. wenschte eene belasting op de inkomsten in het algemeen. Is dit zoo veel als eene verklaring, dat de heer LUZAC tegen eene belasting op de coupons is? De bewoordingen zoo als die in het verslag der Rotterdamsche Courant voorkomen, zijn een weinig duister en de Nederlandsche Staats Courant is zijn verslag nog schuldig.

KERKELIJKE STAAT

In de Pauselijke Staten bestond nog altijd het oude gebruik, dat misdadigers, die eene kerk of een klooster konden bereiken, aldaar eene veilige wijkplaats vonden, waar zij zich van de vervolgingen van den wereldlijken rechter konden onttrekken. Volgens berichten uit Rome van 12 Maart, is thans dit recht van wijkplaats der kerken en kloosters, over welks nadeelige gevolgen voor de maatschappij dikwerf te vergeefs geklaagd was, aanmerkelijk beperkt geworden, bij een bevelschrift der regering, vaststellende dat voortaan de justitie alle personen, die zich aan zekere bepaalde misdaden hebben schuldig gemaakt, zal kunnen doen vervolgen en in hechtenis nemen, waar zij zich ook bevinden, zonder uitzondering der heilige wijkplaatsen. De bedoelde misdaden zijn: vernieling van reliquiën en heilige beelden; ontheiliging van kerken; belediging met woorden of daden van gerespecteerd in hun priestergewaad; misdaad van gekwetste majesteit; moord; straatroof; het vervaardigen van valsche munt.

Bij hetzelfde bevelschrift wordt de vervolging der voornoemde misdaden nitsluitend aan de wereldlijke rechtbanken opgedragen, en bevolen, dat, ingeval personen, die zich daaraan mogten hebben schuldig gemaakt, reeds door den kerkelijken rechter in hechtenis genomen waren, dezelve aan de gewone rechtbanken zullen moeten worden overgeleverd.

OOSTEN

CONSTANTINOPOLEN 7 Maart. Reschid-Pacha is alhier met de stoomboot aangekomen, welke het gouvernement hem had te gemoet gezonden. Riza-Pacha, wiens gezag geene palen kent, heeft hem op de vriendelijkste wijze ontvangen. Men verlangt met ongeduld te vernemen, wat men met Reschid voor heeft, die ongetwijfeld eene der verlichtste staatsdienaren is; en daarbij eene levendige begeerte bezit, om de beschaving van zijn land te bespoedigen. De Europeanen in het Oosten gevestigd zouden zijne benoeming tot hooge ambtsdrager met eenen grooten lust verwelkomen, want zij welen dat de christenen onder zijn ministerie beter zullen beschermd worden, dan zulks nu gebeurt.

Men begrijpt niet, hoe het mogelijk zijn kan, dat de overige mogendheden in eene gewichtige vraag, als die welke Rusland tegen Servie heeft opgeworpen, zoo geheel en al op den achtergrond blijven staan, en ter naauwernood tusschen beide treden, ten zij alleen om te verhinderen, dat men niet tot uitersten zijne toevlugt neme. En evenwel is de onafhankelijkheid der drie vorstendommen van den noord-Donau de eenige waarborg van het bestaan van het Ottomaanische rijk.

ALEXANDRIE 6 Maart. De Fransche stoomboot welke den 26 des avonds hier is aangekomen, had den broeder des Konings van Pruisen aan boord, welke incognito reist. Dit heeft niet belet, dat Mehemet-Ali hem de eerbewijzingen heeft doen bewijzen, welke aan zijnen rang verschuldigd zijn. Hij is reeds naar Opper-Egypte vertrokken met eene stoomboot, welke de pacha ter zijner beschikking gesteld heeft.

ZWITSERLAND

Het eedgenootschappelijk bewind heeft, bij een schrijven van den 15den dezer de onder dagteekening van den 1sten Februarij aan de Regering van Argau gerigte uitnodiging herhaald, om op de zelfde het besluit van den landdag van 2 April 1841 plaats gehad, behoudende verkopen van kloostergoederen terug te komen, en andermaal gedreigd dat het in geval van weigering tot de aanwending van bij de bondswetten voorgeschreven dwangmiddelen zal overgaan, waar onder men hier een beroep op den algemeenen landdag schijnt te moeten verstaan. Bij een rondgaanden brief heeft het eedgenootschappelijk bewind aan de overige kantons kennis gegeven.

ENGELAND

In de zitting van het Engelsche Parlement van den 21 dezer heeft lord Palmerston het kabinet hevig aangevallen wegens het traktaat tuschen

Engeland en de Vereenigde Staten gesloten. De handelwijze van het Bestuur is door Sir Robert Peel met warmte verdedigd geworden. Hij heeft niet gearzeld aan lord Palmerston te verwijten, dat deze en niemand anders de schuld had van het niet ratificeren des Traktaats tegen de slavenhandel, door de Franse Regering. «De verbittering», zeide Sir Robert Peel, «in Frankrijk veroorzaakt door de krijgsverrigtingen welke gij hebt bevolen op de kusten van Sijrie, ziedaar de oorzaak van de weigering van ratificatie des Traktaats.»

Overigens heeft deze discussie over deze afgedane zaak weinig belangstelling ingeboezemd.

SPANJE

De gematigde en absolutistische dagbladen die zich in de verkiezingen vereenigd hadden, hebben slechts tien hunner voorstandelingen zien verkiezen. Men moet zelfs erkennen dat geen der bedoelde gedeputeerden door de aanbeveling der dagbladen is gekozen, maar alleen door het persoonlijk vertrouwen dat zij aan hunne committanten inboezemden. Indien de pers de gemengde candidatures niet zoo zeer geroemd had, is het zeker dat 30 of 40 gedeputeerden tot de meerderheid van 1840 behorende, thans in de Kamer zouden geplaatst zijn. De aanbeveling van zekere dagbladen is voor de kiezers voldoende geweest om dezelve niet in aanmerking te doen komen.

(Espectador)

Daar de gematigde partij er niet in geslaagd is, om hare lijst van kandidaten door de meerderheid te doen aannemen, hebben zij op nieuw aan de progressitische partij het denkbeeld van gemengde candidatures gegeven; hetzelve is verworpen. Er kunnen tusschen de gematigden die ter goeder trouw zijn en de progressisten betrekkingen bestaan, maar nooit tusschen de liberalen en de menschen van leugen en verraad. Iedereen weet het. De Heer Martinez de la Rosa ontkent niet dat hij zich met Sernudez en don Carlos verbonden heeft om het huwelijk van Isabella II met den oudsten zoon van dezen laatste tot stand te brengen.

FRANKRIJK

Het schijnt, dat de Heer Dupetit-Thouars het voorstel van de Koningin Pomaré zelfs niet onder den titel van alliantie heeft aangenomen, hetwelk ten doel had om hare staten onder de bescherming van Frankrijk te stellen, want de admiraal heeft wezenlijk de Societeits eilanden in bezit genomen.

Er is geen burgerlijk personeel aangesteld, en men zal een garnizoen derwaarts zenden, dat provisioneel zal bestaan uit vier compagnien artillerie, en vijf compagnien infanterie der marine. Verscheidene vaartuigen, waaronder een fregat, zullen tot het vervoer dezer militairen gebruikt worden. (Constitutionnel.)

De zitting gaat in goede orde. Tervijl de Kamer der Pairs met eene groote meerderheid, het wetsontwerp der geheime fondsen afstemde, verwijderde en verwierp de kamer der gedeputeerden de voorstellen van de Heeren de Sade en Duvergier de Hauranne. In de beide Kamers, zegden de vroege behoudende beginselen en de staatkunde van het ministerie over de duistere intrigues en de wrokachtige eerzucht. (Comm. Belg.)

Het nieuwe tuncelstuk van Victor Hugo, *les Burgraves*, is II. Dinsdag avond in den Schouwburg te Parijs zoodanig uitgesloten, dat men de opvoering van hetzelfde in het midden heeft moeten staken.

PARIS den 25 Maart. Volgens de verzekering van sommigen verkeert de Koning voortdurend in een zwaarverwekkenden toestand, ten gevolge van wonden aan het linkerbeen, die de bestendige hulp van verscheiden artsen vereischen, en hem bij officiële receptien des avonds noodzaken na hoogstens tien minuten de zaal te verlaten. Men erkent wel niet dat de ongesteldheid van zoodanigen aard is, dat zij den lijder nog eenige jaren hooft leven kan laten behouden, maar ducht echter tevens dat zij op eenmaal eene bedenkelijke wending zou kunnen nemen.

Hiermede strookt echter weinig de verzekering van eenige dagbladen, dat Z. M. ernstig bedacht is op het sedert lang voorgenomen bezoek in de zuidelijke departementen, waarvan hij nog dezer dagen de toezegging aan een gedeputeerde uit Bordeaux gedaan zou hebben, althans in geval de staat der openbare zaken hem zulks vergunde.

De Parijzenaars eten tegenwoordig meereendeels alleen mechanisch brood, hetwelk door eene groote mechanische bakkerij te Montrouge geleverd wordt. In deze broodfabriek worden door stoommachines ijzeren rollen in beweging gebracht, die het deeg meer willeken kneeden, dan zulks tot dusverre met de handen (zelfs met de voeten) mogelijk was. Machines vormen dan terstond dit deeg tot brooden, die alsdan, duizend op eens, door andere machines in drie ovens geschoven worden. Uit de steenkolen, welke men tot heeting der stoommachine noodig heeft, verkrijgt men terzelfder tijd het gaz, hetwelk tot verlichting der fabriek noodig is. De machine neemt daarop de brooden uit den oven, laat ze in manden vallen, en voert ze in het magazijn. Zij stort ook nog de meelzakken in de kuip uit, en brengt daarin het noodige water aan.

PARIS 27 Maart. Dezen avond liep in eenige salons het gerucht dat den Hertog van Nemours heden een ongeluk zou zijn overgekomen, hetwelk den 13 Julij zou herinneren, behalve de noodlottige ontkenning. De Hertog van Nemours bevond zich een rijtuig met vier paarden op de wijze van Daumont bespannen. Een der voorpaarden struikelde, het daarop volgende valt er boven op. Het rijtuig dreigt omvergeworpen te worden; doch op hetzelfde oogenblik, opent de prins het portier en springt er uit, zonder zich te bezoeven of eenig ander letsel ontvangen te hebben. (Quotidienne.)

BELGIE

Uit Antwerpen schrijft men, dat Z. M. de Koning tot commandeurs der Orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd heeft de heer de Carters, oud-burgemeester dier stad en den baron de Vinck de Westwezel, en tot ridders de Heeren de Visser, oud-schepen van Antwerpen, Dewael-Vermeulen en C. de Havre.

Den 25sten Maart heeft in de kamer van vertegenwoordigers de beslissende stemming plaats gehad over de wet tot het te keer gaan van misbruiken bij de verkiezingen, en is daarbij die wet met 55 tegen 28 stemmen aangenomen.

NEDERLAND

HERTOGENBOSCH 28 Maart. Gisteren avond werd van hier uit de stad in de verte wederom een brand bespeurd, welke men wederom moeijelijk kan aanduiden. Heden vernemen wij dat de zelve te Oosterwijk, in het gehucht den Hondheuveel heeft plaats gehad, en eene bouwmaatschappij met voorraad in asch gelegd.

GRAVENHAGE den 26 Maart. Gisteren zijn de Burgemeester en Wethouders dezer residentie hunne hulde aan Z. K. II. den Kroonprins van Wurtemberg gaan aanbieden.

Men verzekert dat, ten gevolge der tot dusver gevoerde onderhandelingen tusschen het Gouvernement en de Maatschappij van Weldadigheid de zaken dier Maatschappij aanvankelijk eene gunstige wending genomen hebben; althans ten gevolge dezer onderhandelingen, van het hoofdstuur der Maatschappij, van hetwelk, zoo als wij weet, Z. K. II. prins Frederik der Nederlanden voorzitter is, en waarvan al de leden in der hun ontzag hadden ingezonden, zich bereid toonden hunne functien op nieuw te vervullen.

Bij Zr. Ms. besluiten van den 10 October 1841 en 25 dezer maank zijn benoemd tot van legatie, buiten bezwaar van de schatkamer, mr. T. M. Roest van Limburg, mr. E. M. W. J. en jonkh. mr. J. L. H. A. Gericke, de laatste gezantschaps-secretarissen, respectievelijk bij de Hoven van Pruisen en van Frankrijk.

-- Het stoffelijk overschot van den onvergctelijken staatsman, mr. A. R. Falck, is eergisteren avond, in plegtige stilte, te Utrecht ter aarde besteld. Sedert eenige dagen waren door de vrienden en vercerders van den afgestorvene, met name door het bestuur der Hoogeschool, ~~en~~ ~~in~~ hem ook den voormaligen minister van openbaar onderwijs huldigen, in overeenstemming met de provinciale en stedelijke autoriteiten, de noodige beschikkingen beraamd om den medegrondlegger van den herstelden Nederlandschen Staat op eene meer met zijnen rang en zijne verdiensten overeenkomstige wijze ter laatste rustplaats te begeleiden, maar de late aankomst van het vaartuig, dat zijn lijk naar Utrecht overbragt, liet uithoofde van den invallenden Zondag, geene andere keus over dan nog denzelfden avond den smartelijken pligt te vervullen, of zulks tot Maandag uit te stellen, en men meende tot het eerste te moeten besluiten. Een gering aantal ingezetenen droeg slechts kennis van hetgene geschiedt zó, en ~~verrengde zich~~ met den kleinen stoet. De hoogleeraar Bergsma herdacht, in eene korte maar treffende rede, hoe ijverig de belangen van het hooger onderwijs onder het bewind van den heer Falck in de beide deelen van het toenmalig Koningrijk der Nederlanden waren bevorderd. Ook de heer mr. G. J. C. Schneithor, raadsheer in het provinciaal gerechtshof van Gelderland, beproefde vriend en uitvoerder der laatste beschikkingen van den ontelapene, en de hoogleeraar Vrede, hielden korte en gepaste toespraken. --

's GRAVENHAGE 27 Maart.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Maandag den 27 Maart.

Opening ten half twaalf ure.

In deze zitting is ingekomen eene Koninklijke hoedschap ten geleide van een ontwerp van wet, houdende voorziening van sommige in Limburg nog in werking zijnde of later in te voeren verordeningen. Dit ontwerp, met de daarbij behoorende Memorie van toelichting, zal worden gedrukt en naar de Afdelingen van de maand Februarij worden verzonden.

Eenige ingekomene verzoekschriften, betrekking hebbende op het judicieel tarief, de conversie van wet en sommige bepalingen van het wetboek van Strafrecht, worden naar de daartoe benoemde Commissie verzonden, welke Commissie vervolgens op dezelve heeft gerapporteerd. Even als de vroegere van dien aard zullen ook deze verzoekschriften ter Griffie worden gedeponeerd en de rapporten worden gedrukt.

De Voorzitter geeft te kennen, dat het weldra zal worden over te gaan tot het opmaken en aanbieden van een lijst van drie kandidaten aan Z. M. ter vervulling van de ontstane vacature in het Collegie van Raden en Generaalmeesters van 's Rijks Munt. Overeenkomstig het door den Voorzitter geproponeerde, zal de Kamer Dinsdag den 4 April tot de formatie der lijst van de kandidaten overgaan, zultende inmiddels de lijst der sollicitanten worden gedrukt.

Waarna de openbare zitting is gesloten, en de Kamer zich in Comité-generaal heeft vereenigd, tot het nánhooren van het rapport der Constaats-Afdeeling, betrekkelijk het voorstel van den heer van Dam, betreffende eene interpretatie van het reglement van orde.

Provinciaal Gerechtshof van Gelderland.

Zitting van Vrijdag 24 Maart 1843.

In de terechtzitting van heden zijn onder een grooten toelied van het publiek, de pleidooijen gevoerd in de zaak van Johannes Josephus Bast doen, beschuldigd van moord op de 28-jarige Hendrika Otten. Het openbaar ministerie, vertegenwoordigd door den Heer Procureur-generaal Staats Evers, trachtte aan te toonen, dat uit alle omstandigheden ondubbelzinnig bleek, dat het feit niet ~~was~~ ~~bedacht~~ ~~rade~~ ~~gepleegd~~ ~~was~~ ~~zijn~~, met ~~andere~~ ~~bedachten~~ ~~rade~~ ~~gepleegd~~ ~~was~~ ~~zijn~~, (assende ~~was~~); ~~de~~ ~~Am~~ ~~bedachten~~ ~~rade~~ ~~gepleegd~~ ~~was~~ ~~zijn~~, men aan

dat hier slechts moedwilligen manslag bestaan had, zoo zag het zich toch gepoosdzaak tot de straffe des doods te concludeeren, daar die manslag door dubbele, verzwarende omstandigheid vergezeld was geweest, vooreerst van onmiddellijk vooraf gegaan te zijn door een wanbedrijf (gewelddadige inbraak), en ten tweede, door dien hier herhaling van misdad bestond, zijnde de beschuldigde reeds vroeger crimineel veroordeeld geweest. In beide gevallen nu bestreift het *Codex penal* dezelfde straf tegen moedwilligen manslag als tegen moord met voorbelachten rade, namelijk, de doodstraf.

De Heer en mr. J. M. de Kempnaer, die met de verdediging van den beschuldigde belast was, vestigde vooreerst het oog van den Regter op den persoon zelve, wiens voorbeeldig gedrag na zijn ontslag uit de gevangenis door hem in het helderste licht werd gesteld. Voorts tot de daad zelve overgaande, stelde hij op den voorgrond, dat, daar men het bewijs derzelve alleenlijk uit zijne geheel vrijwillige en volledige bekentenis geput had, men deze zijne bekentenis ook in alle opzichten behoorde aan te nemen, voor zoo ver niet door wettig bewezen daadzaken het leugenaachtige derzelve bleek. Uit deze bekentenis toonde de verdiger aan, dat de beschuldigde geenszins naar een vooraf beraamd plan den moord volvoerd, maar in eene plotselinge opwelling van drift aan de ongelukkige Hendrika Otten eene of twee steken had toegebracht, zonder immer het voornemen gekoesterd te hebben, haar het leven te benemen. Wat nu de toerekenbaarheid en strafwaardigheid ~~der~~ ~~daad~~ ~~betreft~~, trachtte ZEd. Gestr. te betoogen, dat, hoewel al de gevolgen eener handeling, gewild of niet gewild, voor rekening van den dader komen, aan deze beschuldigde, echter, geenszins de dood van Hendrika Otten kon worden toegerekend, dewijl de wonden door hem toegebracht, niet op zich zelve, maar slechts door de bijkomende omstandigheden dien dood veroorzaakt hebben.

Uit het rapport der deskundigen toch was gebleken, dat de eerste wonde in het aangezicht geenszins doodlijk, en de tweede steek in den hals, waardoor een kleinere slagader, en, onder den huid voortgaande, gedeeltelijk de luchtpijp was doorgesneden, slechts daarom volstrekt doodlijk werd gerekend, dewijl, bij ~~ver~~ ~~stond~~ ~~aangebrachte~~ kunstmatige hulp, men, bij uiterlijke bezigtiging der wonde, geenszins op het denkbeeld zou kunnen geraken dat de luchtpijp gekwetst kon zijn, en men hiertegen geene middelen zou aanwenden, terwijl in andere gevallen zodanige gedeeltelijke of zelfs geheele doorsnijding van de luchtpijp somwijlen niet ongeneeslijk is. De pleiter toonde aan dat de gevolge dood derhalve niet als het rechtstreeksche gevolg der toegebrachte wonde moest worden aangemerkt, maar slechts voorwaardelijk onder de bestaande omstandigheden aan dezelve kon worden toegeschreven, en die, al stemde men ook toe, dat, bij zorgvuldige peiling der wond, de ~~doorsnijding~~ ~~van~~ ~~de~~ ~~luchtpijp~~ ~~aan~~ ~~kundige~~ ~~handen~~ ~~niet~~ ~~zou~~ ~~gebleken~~ ~~zijn~~, en de dood ook bij spoedig toegebrachte hulp, gevolgd zou zijn, die dood geenszins aan den toebrenger der wonde kon worden toegerekend, als niet rechtstreeks uit dezelve voortvloeiende, maar dat deze dan veelver aan de toevallige omstandigheden en het gebrekkige der kunst waren toe te schrijven. Wat het voorafgegaane wanbedrijf van inbraak betrof, zoo toonde de verdediger aan, dat hiervoor alle bewijs ontbrak, zoo wel van de buitendeur, die slechts met eenen wervel gesloten was, als van de binnendeur, die naar de verklaring des beklaagden door het drukken zijner handen was opengesprongen. De verdediger meende dat hier geene andere misdad bestond dan van moedwillige verwonding, welke eene verhindering om te werken van meer dan 21 dagen zou ten gevolge hebben gehad, indien door spoedig toegebrachte hulp de dood ware afgekerd, ZEd. Gestr. smeekte derhalve den regter, daar het hem overeenkomstig

zijn pligt en de wet vrijstond, aan dezen beschuldigde het leven te sparen. -- Morgen middag ten 2 ure zal het vonnis worden uitgesproken.

-- ABNHEM 25 Maart. Heden is het vonnis in bovenstaande zaak uitgesproken: de beschuldigde is veroordeeld ~~aan~~ ~~in~~ een schavot te Nijmegen opgehangen te worden.

Ingezonden Stukken.

A N T W O O R D

OP HET ARTIKEL,

Pseudo-Protestant (1).

« Tant de mal entro-t-il dans l'ame des dévots? »

Noem mij de daden van een man, en ik zal u zeggen hoeveel hij waard is.

Dit artikel, hetwelk zamen gesteld is uit verdraaijng en recriminatie, uit de lucht gegrepen onderstellingen, die men door niet een bewijs regtvaardigt, -- is in dien hatelijken, twistzieken, muggeestigen toon geschreven, die aan het wijwaters cartel -- die storm in een spoelkom -- zulk eene hatelijke beruchtheid gegeven heeft, en waardoor, den zelfs gemagtigden kampvechter, aan zoo veel n' ergernis veroorzaakt heeft.

Waarom toch, vooreerst, voor een niet twijfelachtige en bewezene zaak aangenomen, en met volharding volgehouden, dat de schrijver d's nieu antwoord, -- en daardoor juist niet wederlegt, -- zich met de Redactie van den Noord-Brabander verstaat, of ten minste, onder een vermoed gewaad, te hulp zoekt te komen? Bregt de steller van het hier bedoelde artikel, het geringste bewijs bij die zijne eigendunkelijke veronderstelling regtvaardigt? Neen, niet het geringste wordt er ter verdediging van zulk eene aanranding gezegd; maar men draakt blindelings voort, en schermactelt in den douker tegen den windmolen, waarin men zijn vijand, bongré malgré, verborgen waant, en niet giat, dat die ons welligt, in de verste staat uittelaghen.

En waarom geschied dit? En waarom is de spits hoofdzakelijk gerigt tegen den Confers Redacteur? Vooreerst, om dat een *gematigd* geschreven artikel, niet zoo vele punten voor aanvallen openstelt, dan de Antagonist, met wien men reeds in dat strijdpark staat, waarin men zijne toejuichers en aanmoedigers heeft. -- Ten tweede, tr'ft niets ons zó, en werpt zulk een kikkold gevoel op den voorvechter, dan de afkeuring van hen, voor wiens zaak wij het zwaard [con amore?] getrokken hebben; want het bekladt het gansche regtageding, en stelt den verdediger aan bespotting bloot; et la petite piqure envenimée qui nous blesse s'aggrandit par le frottement de mille reflexions, aux qu'elles on ne peut se soustraire. -- En, ten derde, wil men zich de vernedering sparen om te moeten erkennen, dat men er ook onder zijn eigene geloofsgenoten telt, -- en het getal misschien groot is, -- die hunne goedkeuring niet geven aan het terug werpen wil ik het noemen, van den twistappel, in het midden van menschen die één hoofdgelooft belijden(2), onderling moeten leven, en door zoo vele onafscheidelijke banden te zamen verbonden zijn; en die het bij voorkeur zouden zien, dat men door het voorbeeld van *opregte welwillende verdraagzaamheid, Christlijks toegeeflijkheid, en afwezigheid van haat en afgunst*, zoekt te verkrijgen, hetwelk men nimmer door twistziekte, veel min door hatelijke aanvallen en bespotting zal bewerken.

Hoe weinig intuschen het Utrechtsch Avondblad in dien bevredigenden geest gevorderd is, blijkt uit de onwaardige wijze waarop het, eigendunkelijk, de Redactie van den Noord-Brabander iets ten laste legt, hetwelk eene uitdrukkelijke onwaarheid is, en het artikel hetwelk men verdacht

1) Zie Nederlandsch Avondblad van 17 Februarij 11.

2) Men herinner zich, dat die uitdrukking gebezigd wordt door een schrijver, die Protestant is. (Noot v. d. Red.)

doet voorkomen, genoegzaam bewijst, want het verwijt daarin aan het Avondblad gedaan, is minne, niet minder toepasselijk op allen -- en dus ook op de Noord-Brabander -- die godsdienstige geschillen uitlokken op een terrein, alwaar het niet behoort te slepen. -- Ten overvloede bekennt het Avondblad zelf dat de N. B. zijn aanteel niet onthouden wordt, daar het zegt, dat dat Blad zich mijne bedenkingen moge aantrekken: en ook is dit waarlijk het geval.

Ik bestempel het daarom als onedel -- zoo niet lafhartig -- om, in de absentië van den geringsten schijn van bewijs, beweringen aan te voeren, die met het enkel oogmerk in het midden gebragt worden, om zijn antagonist in een dubbozinnig, verdach, en voor zijne zaak ongunstig daglicht te plaatsen; en op dien valschen grondslag voortbouwende, uitleggingen en gevolgtrekkingen te maken, die men door geene andere meer voldoende middelen weet te ohragen.

Het is ook om dien geest en die strekking, dat het Protestantsch Blad, zich slechts op de goedkeuring en toejuiching van de zich noemende naauwgezette, godsdienst-ijverzuchtige kan beroemen; maar, daarentegen, de afkeuring van een groot, zoo niet het grootste gedeelte, ten deele valt, en ik mij verstout heb, dat gevoel kenbaar te maken aan hen, die hoezeer zij, door hunne verkeerde begrippen, in ons oog moge verward zijn, mij niet minder achtenswaardig zullen toeschijnen, indien zij slechts door hunne dagelijkse handelwijze, op de goedkeuring van hunne medemenschen kunnen staan.

Zeker zal het Avondblad zich achter deze gevoelens verschansen, en mij toevoegen, dat hij alleen datgene bestrydt, hetwelk men door list en bedrog zoekt te bereiken. Maar buitendien men daartoe op een zeer verheven en geheel onzijdig standpunt behoort geplaatst te zijn, en het voor zijn eigen deure zeer schoon moet houden, alvorens men met de bezem naar die van zijn buurman loopt, et que d'ailleurs quelques gouttes d'encre repandues dans la mer ne saurait altérer la couleur de ses eaux, is de Herkules taak een der ondankbaarste en boven individueele krachten te verheven, om dit als het eenige doel onzer streven te maken. Geen geweld, noch overtuiging is in staat het vertrouwen te doen wankelen, hetwelk door tijd en opvoeding in ons denkvermogen heeft doorgedrongen, en ons de ougerijmdste denkbeelden (ieder heeft zijn afgod, en de Egyptenaren hebben knollen aanbeden, et l'absurdité prend de la consistance par excès d'absurdité), de ongeloovigste bedrijven, als natuurlijke gewrochten van natuurlijke oorzaken doet voorkomen. Werpen wij slechts het oog op de schepselen over het wereldrond verspreid, en welk een gevoel van nietigheid moet dit in ons opwekken; en zeker zal het dagblad Mimick onze verbazing niet doen verminderen.

Maar laat ik niet dus voortgaan, want straks wordt de pseudo-protestant, door het Avondblad, hetwelk met aantijgingen niet karig is, in eene ongeloovige herschapeu, en ... veroordeeld.

Zal ik nu het zeer uitgewerkte antwoord tot den handlanger van den Noord-Brabander gerigt, wederleggen? zal ik de aanvallen afslaan van dien in het strijperk geworpenen kampvechter van die Kerk, die door zich zelven wel bestaan zal, zonder den wapenkreet, en het «aangegorde zwaard» van het Ned. Avondblad? -- Zal ik het in dezelfde ijver, en «streven naar edeler doel», stuiten, en het verhinderen, om de «Jezuïsche priester partij», op wiens «tijdelijk gewin» men het gemunt heeft en de Ultramontanen phalange te bevechten, door tegen den aanvoerder van dien heiligen drom te beweren, dat godduld, verdraagzaamheid en tuggeeflijkheid, geen grooter kwaad zal stichten, dan al het «liefderijk pogen» -- a la maniere van het Avondblad -- om de dwalende te overtuigen, ten einde «den broeder niet aan zijn lot (zeer beklam-

genswaardig?) «overteekent»? -- Zal ik hem die «geen vrede wif» ten koste van wat «waarheid en vrijheid» (voor zich zelfs?) neemt, mijne wijze van denken opdringen? -- Zal ik al het valsche van zijne redeneeringen, al zijne vermetele vaststellingen, zijne verwaandheid en trots, zijne uitvallen en schampereu voor stuksgewijs ontleden? -- Zal ik hem op zijne dak predikatiën vervolgen, om hem het «klatergoud» terug te werpen waarmede hij zoo ruimschoots heeft te werk gegaan? Neen, waarlijk niet! Met het artikel in de Noord-Brabander geplaatst, had men doel om de stukken van het Utrechtsch Blad te repudieeren, en zooveel mogelijk, den slechten indruk tegen te gaan, die de kruistogt van dat Blad moet doen ontstaan bij hen, met wien ik, en allen die met mij van verdeeldheid en gemoedszwang een afkeer hebben, in vrede wil leren; en wiens dwalingen, ik door rechtchapenheid, verkeerdheden door ootmoet-voorebeeld, geheime proselytisme door een gerust vertrouwen op een goede hecht-vaste zaak, wil bestreden hebben. -- In een woord, door het eenige voorbeeld van ware christelijke deugden. Maar het niet wil doen doorgaan, dat de schampere scherts en schimp, van het Ned. Avondblad, de algemeene goedkeuring van zijne geloofsgenooten wegdraagt.

Een van het proselytisme afkeerig Protestant.

25 Februarij.

(Wij hebben uit plaats gebruik tot op heden de plaatsing van dit stuk niet weten uitstellen.)

Advertentien.

Heden overleed alhier tot mijne en mijner kinderen bittere droefheid, aan eene kwijnende borstziekte, in den ouderdom van bijna 53 jaren, na alvorens voorzien te zijn geweest, der H. H. Sacramenten, onzer moeder de H. Kerk, mijn dierbare Echtgenoot Dr. JOHANNES WILHELMUS GOJARTS, in Jever Heel- en Verloskundige, en lid der Provinciale, geheeskriftige Commissie van Noord-Brabant.

te Bosch, den 23 Maart 1843.

Wed. J. W. GOJARTS.
Geh. van den GROOTENACKER.

Verkoop.

Eener aanzienlijke

GRUTTERIJ

EN AANHOORIGHEDEN.

De Notaris J. A. GERLACH Jr., residentende binnen de stad Uxanen, zal aldaar in het Wapen van Amsterdam bij H. Verhoeven, op den 5 April ter Inzetting en den 19 April 1843 ter finale toewijzing, voormiddags ten elf ure, in liet openbaar verkoopt de navolgende Onroerende Goederen, gehoorende aan den Heer C. J. BAX VAN DONGEN.

Eene sedert onbegrijpelijk jaren Welbekante en uitgebreide GRUTTERIJ, die nog vroeger voortaan werd, met onderscheiden Kapitaal. Met doortimmerde WOONHUIZEN, PAKHUIZEN, STAL-LINGEN, vorende van de zee en WINKELHUIS, en verdeeld in 6 Koopen, die gedeeltelijk afzonderlijk en gecombineerd zullen verkocht worden.

De aanvaarding is met 1 Augustus en 1 November 1843 en een der Huiszen dadelijk.

De GEBOUWEN staan aan elkander in een blok, en zijn tot de Uitoefening van Vele Zakon geschikt, waartoe ook de legging aan de zee en de dagelijkse Scheepvaart zeer gunstig is.

De Verkooper is niet ongenegen om tegen voldoende waarborg, de KOOPSON geheel of ten deele gevestigd te houden.

De GEBOUWEN zijn dagelijks te zien en te bevragen met gefrankeerde Brieven bij den Eigenaar of den Notaris hiervoren gemeld.

Op Dinsdag den 4 April 1843 des namiddags om 2 ure zal er ten Vendeputze van JOHANNES DE BRUYN, in de St. Jansstraat te Bosch, worden overgegeven tot de Verkoop van onderscheidene soorten van

PLANTEN en BLOEMEN

bestaande in:

CAMELIAS, D'ESPECES TRES RARES, ROSIERS, PIVOINES, FUCHSIAS, RHODODEN DRUMS, PLANTES VIVACES, CACTUS, PENSEES, AZALIAS, CINERARIAS, VERBENAS, LE HOUT EN COLLECTION, ET UNE BELLE COLLECTION, DE DAHLIAS.

Welke daags voor de Verkoop van des voormiddags 10 tot 12, en des namiddags van 3 tot 5 ure voor een ieder zullen te zien zijn.

ZEGT HET VOORT.

J. H. VAN DEN HAM Notaris, residentende te Bortel, zal voor zijne principalen in het openbaar opveien en verkoopen.

1. Koop. Een HUIS, SCHUUR en ERF, staande en gelegen te Bortel, binnen groot 2 Roeden 27 Ellen bij het Kadaster bekend Sectie H. Numero 07, benevens eenen daar achter gelegen MOESTUIN met den Grond waarop staat een HUISJE, groot zamen 3 Roeden 21 Ellen bij het Kadaster bekend Sectie K. No. 03 en 00 strykkende voort van het Marktveld tot achter aan de Rivier de Dommel.

Bijzonder geschikt voor eene LOOZJERIJ, welke gedurende verscheidene jaren alhier is uitgeoefend.

2. Koop. Een Perceel BOUWLAND, genaamd Zwedibore, gelegen te Bortel onder Lennisheuvel, groot 88 Roeden 40 Ellen bij het Kadaster bekend Sectie H. No. 614.

3. Koop. Een Perceel HAKHOUT, genaamd Koppensbunder, gelegen te Liempde bij den Straatweg, groot 6 Roeden 70 Ellen bij het Kadaster bekend Sectie H. No. 395.

4. Koop. Een Perceel HAKHOUT, genaamd Koppensbunder, gelegen te Liempde bij den Straatweg, groot 02 Roeden 40 Ellen bij het Kadaster bekend Sectie D. No. 403.

Deze Verkoop zal geschieden in den Vorm der Wet, Provisioneel op Woensdag den 6 April 1843, des namiddags om 5 ure ten herberge van den Heer G. J. BUDDENMEYER te Bortel en definitief veertien dagen daarna zijnde Woensdag den 19 April 1843 ter zelfver ure en plaatsen.

Naderes onderrigting ten Kantore van voornoemden Notaris VAN DEN HAM.

Graanmarkt

VAN HERTOGENBOSCH, van Donderdag en vrijdag, den 23 en 24 maart 1843. Ofschoon de aanvoer van rogge wederom mat was, heeft men echter tot eenigzins verhoogde prijzen moeten besluiten; het aangebrachte boekweit en haver was gering, niettegenstaande deze producten bij meerdere aanvoeren goederen af zou gevonden hebben; de navolgende prijzen zijn te noteren, als:

Rogge 1 kwaliteit wegende 72 a 74 Nederlandische ponden, het mud f 7,10 a f 7,35; mindere soorten f 6,90 a f 7,00; geringe f 6,70. Boekweit 1 kwaliteit van 65 a 68 ponden f 6,60 a f 6,80; mindere f 6,00 a f 6,20; geringe f 5,80. Voeder-haver 1 kwaliteit van 41 a 44 ponden f 2,80 a f 3,00; mindere f 2,50 a f 2,70; geringe f 2,30.

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waaraan de zetting van brood op Donderdag den 23 dezes, is gesteld f 7,04. Ho 3 Nederl. ponden Roggebrood 30 Cent. Het pond boer f 6,60 a f 0,70.

EINHOVEN den 28 Maart 1843. De Prijzen der Graan nu heden geweest: Rogge f 7,10; Boekweit f 6,05; Haver f 2,80; Het Ned. pond boer f 6,60; De 4 f 0,70; Roggebrood f 7,04.

De Schrijver schijnt er hier niet anderszins op te hebben, dat hij de schrijver van God is. Noot v. d. Redact.